

DOLENJSKI TIŠAN

JSKA KNJILJNICA
A JARCA
MESTO

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak četrtak. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 ameriške dolarje. — Tek račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-Z-24

Stev. 11 (365) Leto VIII.
NOVO MESTO, 14. MARCA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30. Pošt. pred. Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Casopisno-založniško podjetje »Slov. poročevalec« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Plevel

Čim bliže k proizvajalcem!

FRANC PIRKOVIČ, predsednik okrajnega ljudskega odbora Novo mesto

Pred sprejetjem okrajnega družbenega plana in proračuna za 1957 smo zaprosili še predsednika OLO tov. Franca Pirkoviča, da bi bralcem našega lista obrazložil, kakšna načela so vodila OLO in njegove organe pri sestavljanju osnutka družbenega plana in kako bo treba delati, da bomo s proračunskimi in ostalimi sredstvi dosegli kar največje uspehe in nadaljnji napredek. Ker bo težiče uresničevanja nalog družbenega plana letos še posebej na občinah, krajevnih odborih, na vseh volivcih in političnih organizacijah je prav, da ta načela spoznajo vsi prebivalci okraja.

los ustvarjena in razdeljena, zelo slabo izkoriščena. Primer SZDL in Rdečega križa iz lanskega leta nam to zelo lepo potrjuje. Za male asanacije (vodnjake, zajetja, krajevne vodovode) je prispeval OLO le poldrugi milijon. S pomočjo Socialistične zveze in Rdečega križa je pa bila ustvarjena vrednost 10 milijonov dinarjev. Mar ni to najprepričljivejši dokaz, kaj nam pomenita Socialistična zveza in Zveza komunistov kot politična mobilizatorja ljudskih sil?

Mislim, da so politične organizacije sposobne to narediti in to tudi bodo naredile. Najbrž bo obračun ob zaključku proračunskega leta pokazal ne samo ogromno materialno pridobitev Dolenjske, pač pa še večjo politično korist: pripravljenost ljudi, da sami sebi pomagajo, da se zavedajo in z dejanji potrjujejo, da gradimo socialistično državo, da se učimo delati za skupne koristi.

Kakor je gospodarski položaj sicer težak zaradi številnih vzrokov, ki jih vsi dobro poznamo, tako lahko navzle temu upamo, da bomo s pravilno mobilizacijo vseh sil, predvsem pa s poštovanjem in z ustvarjalnim delom vseh političnih organizacij letos dosegli znaten napredek.

Več sredstev za negospodarske investicije, ki bodo razdeljene za trenutno najbolj pereča potreba

Gornje načelo velja predvsem za proračunska sredstva. Iz osnutka družbenega plana je na razvidno, da bo letos na razpolago nekoliko več sredstev za negospodarske investicije, zlasti za prosveto in komunalne zadeve. Dobile jih bodo vse občine po svojih trenutnih najnujnejših potrebah. Vendar tudi ta sredstva (namenjena za popravilo in dograditev sol, morda tudi za nekatere nove šolske objekte, za elektrifikacijo, za melioracijo, za razne vodovode in pod.) ne bodo smela biti razdeljena kar tako. Ko jih bo razdeljeval, bo okrajni ljudski odbor storil to s pridržkom.

Določeni okoliščini (občina, kraj), lahko črpa dodeljena sredstva, če izpolni te pogoje:

krajevni odbor na področju, kjer bodo taka javna dela, bo moral prevzeti nase skrb, da bo delo nadzoroval, da bo organiziral samoprispevke državljanov in sponzorskob, da se sredstva ne bodo po nepotrebnem trošila. Za melioracijska, elektrifikacijska ali vodovodna dela bo poleg tega potrebno iz vrst interesentov ustanoviti skupnost državljanov, ki bodo te naprave ali objekte uporabljali. Skupnost mora imeti svoj odbor, ki bo skrbel za zadržitev vseh domačih sil takega področja, da bo objekti čimprej in kar najbolj zgrajeni, po končanem delu bo pa skupnost tudi skrbel za pravilno izkoriščanje in vzdrževanje objekta.

Če taki pogoji za delo ne bodo zagotovljeni, bo OLO verjetno smatral, da v tem primeru sredstev ni treba dodeliti. Če pa bomo gornje načelo upoštevali, bomo imeli zanesljivo jamstvo, da bo vsako delo hitro, poceni in pravilno narejeno, po dograditvi pa tudi pravilno izkoriščano. Državljanje bomo s tem tudi navajali na skupno delo in spoznanje, da lahko le z združenimi napori nekaj dosežemo.

Potrebno je enotno gledanje na kmetijstvo in njegove probleme, vsa sredstva za to področje pa združimo!

Vprašanje nadaljnega razvoja kmetijstva je za agrarno Dolenjsko eno najvažnejših. Nerazvitost kmetijstva je boleča točka našega gospodarstva, ki jo slabe prometne zveze še povečujejo. Res je, na občinah, pri zadržkih in na okraju zbiramo sredstva za napredek kmetijstva. Vidimo tudi, da zadržki na sedanjih letnih zbirah kmetijskih združenj pravilno ocenjujejo doseženi napredek in pozdravljajo vračanje sredstev iz poslovanja zadržkih nazaj v kmetijstvo. Pozabljamo pa, da imamo sklad za napredek vasi tudi na občinah in okraju. Smatram, da je treba vsa ta sredstva združiti za uresničitev določenih načrtov. Ne smemo več ločeno gledati na zadržko in na državno posestvo, saj sta oba skupaj šele zares zaključena gospodarska enota. Politika v kmetijstvu nam narekuje, da gledamo ta vprašanja z enotnim merilom in da naloge za dvig kmetijstva rešujemo z združenimi sredstvi. Le tako bo nadaljnji napredek zagotovljen.

Družbene politične organizacije — najuspešnejši mobilizatorji ljudskih sil

Ob sprejemanju novega okrajnega družbenega plana je treba opozoriti na izreden

Nepozabno srečanje

Od vseh strani so prišle: iz belokranjskih vasic ob Kolpi, iz Metlike in njene okolice, z Bana nad Pleterjami, iz mokronoške in nirenske občine, iz Trebnja iz Suhe krajine, iz Semiča in Crnomlja, Sentjerneja, Kostanjevice, Toplice in Straže, iz škočjanske okolice, Mirne peči in Novega mesta, Zene-aktivistke, partijske matere in vdove, delavke, kmetice in učiteljice, profesorice, zdravnice, javne delavke iz organov oblasti, delavskih svetov in upravnih odborov, članice odborov ženskih društev in raznih organizacij. Pri vzhodu salona v hotelu »Kandija« sta jim čestitala k 8. marcu narodni heroj Jože Borštnar, sekretar okrajnega komiteja Zveze komunistov, in France Pirkovič, predsednik okrajnega ljudskega odbora, ki sta privedla v počastitev dneva žena sprejem najzaslužnejših tovarišic iz vseh predelov Dolenjske.

Predsednik OLO Franc Pirkovič, Badovinčeva in Brodričeva mama iz Rosalca (materij narodnih herojev) in sekretar OK ZKS Jože Borštnar v prijetnem razgovoru na sprejemu.

Bilo je lepo in nepozabno srečanje. Mnoge žene se niso videli že dolga leta. Stiskanja rok in veselih objemov kar ni hotelo biti konec, saj je toliko spominov, ki človeka vradostijo in obude, kar so žene med vojno in po njej doživljale, dajale, doživljale in ustvarjale. Prišle so tudi matere narodnih herojev: tovarišica Badovinčeva, Borštnarjeva, Brodričeva, Rupenova mama iz Mirne peči, Južnova iz Dragomlje vasi, Kočvarjeva, Kotarjeva z Bana in Robkova. Veselo so se rokavale z njimi aktivistke in znanke, nato pa prishlunite pozdravnim besedam, ki jih je zbranim spregovoril tovariš Borštnar. Obudil je spomin na leta narodnoosvobodilne borbe in na nemilostiv delež, ki so ga za zmago naše pravične stvari dale slovenske in jugoslovanske žene. Toplo je čestital povabljenim tovarišicam k prazniku žena, za njim so pa tako čestitko izrekle še tri pionirke novomeške osnovne šole. Nastop moškega pevskega zbora PD Dušan Jereb, ki je zapel za vrod pet pesmi, med gostiteljicami pa še vrsto partizanskih, narodnih in umetnih pesmi, so žene pozdravile z vdanim zadovoljstvom.

V prijetnem kramljanju je potekal čas sprejema; žene so po kosilu tudi zapele in se zahvale za izkazano pozornost. Tovariška snidenja so se razveselile kot že dolgo ne in izrazile željo, da bi takih srečanj bilo še več. V srečih pa so odnesle na svoje domove, v vasi, delavnice, kolektivne in ustanove besede tovariške zahvale in priznanja za vse, kar so dale in kar dajejo za stvar socializma.

Izobraževanje odraslih

ostane glavna naloga Svobod in prosvetnih društev

Letnega obračuna ljudskoprosvetnih društev okraja so se v nedeljo dopoldne v Novem mestu udeležili poleg delegatov Svobod in prosvetnih društev tudi predstavniki Zveze Svobod in prosvetnih društev LRS, sekretar okr. odbora SZDL Martin Zupelj, predstavnik okrajnih zvez iz Kočevja in Kranja in številni ljudskoprosvetni ter ostali javni delavci.

Uvodni nagovor o kulturno-prosvetnem delu je imel predsednik okrajnega Svoboda in prosvetnih društev Tone Be-

Pričetek del na cesti Novo mesto-Smednik

Kot smo že poročali, bodo letos preuredili del povezovalne ceste med obema koncema nove avtomobilske ceste Ljubljana - Zagreb, to se sedanjno okrajno cesto od Novega mesta do Smednika pri Rakli.

Ker mora biti po projektu cesta že letos v celoti preurejena, hite s pripravami, hkrati pa so začeli že tudi delati. 7. marca so odprli kamnolom pri Lešnici. Na delu so tudi tehnički, ki izdelujejo projekt in kolikoj traso. Vodstvo del ima sedež v Kronovem, kjer so si uredili pisarno, skladišča in pripravili vse ostalo za uspešno delo na cesti.

Ta del ceste, ki je dolg okoli 27 kilometrov, bo predvsem razširjen. Izravnavali bodo tudi nekaj ostrih zavojev, pri Ružni vasi pa bodo cesto deloma tudi preločili, da se izognejo klancu in ovinkom. Cesto bodo razširili na pet metrov voznice, skupno s robovi pa bo široka šest metrov. V dolžini 17 kilometrov bo cesta prevlečena z asfaltno mešanico, se pravi, bo imela protiprašno površinsko obdelavo.

Za delo na cesti potrebujejo večje število delavcev in vsi, ki žele zaslužek, naj se prijavijo v pisarni v Kronovem. Pri zaposlitvi imajo prednost domačini, ki stanujejo v bližini.

Razen kamnoloma v Lešnici bodo lomili kamen še v 2 večjih kamnolomih. Eden od teh bo pri Pleterju, od koder bodo dovažali kamen na cesto. Za prevoz kamna pridejo v poštev tudi voznički, katerim se prav tako nudi priložnost za zaslužek.

LEČ OTAVNIK

V ponedeljek dopoldne se je po Novem mestu razširila žalostna vest, da je v noči od sobote na nedeljo v Beogradu nenadoma umrl tovariš Leon Otavnik - Leč, uslužbenec državne sekretariata za notranje zadeve FLRJ. Vsi, ki so pokojnega Leča poznali so sprejeli presunljivo novice z bolečim srcem. Kako priljubljen in spoštovan je bil pokojnik, se je videlo v tork popoldne, ko ga je k zadnjemu počitku na novo-meško pokopališče spremila množica tovarišev iz borb, prijateljev in znancev. S pokojnikovo, ženo in otroci, z njegovo materjo in s sestro sočustvuje vse mesto.

VREME

ZA ČAS OD 15. DO 24. MARCA

V drugi polovici tega tedna in v zadnjih dneh prihodnjega tedna nekajkrat padavine z ohladitvijo. Druge dni bo suho oz. lepo vreme.

Nadaljnji izgledi: V doglednem času bo nastopilo razdobje nizkih, skoraj zimskih temperatur in bo tudi snežno.

(Naveden priredil V. M.)

1000 novih traktorjev

Naša industrija strojev bo za pomladno setev izdelala 1000 novih traktorjev tipa »Zadrugar« in »Ferguson« z Diesl motorjem za 42 oziroma 32 konjskih sil. Oba naša tovarni. Industrija motorjev v Rakovici in Industrija traktorjev in strojev v Zemunu, bosta letos izdelali 2500 traktorjev, 150 več kot lani.

Več opeke, pohištva, peči, avtomobilov in mlečnih izdelkov

Opekarni v Zalogu in Prelesju, Mizarstvo, Keramika, MOTO MONTAŽA in Mlekarna v Novem mestu obetajo letos precej večjo proizvodnjo — Zanimanje za nove proizvode

Danes si oglejmo, kaj bodo dali letos na trg delavci naslednjih šestih dolenjskih podjetij:

Pri nas zidamo iz leta v leto več in v katerokoli vas ali mesto na Dolenjskem pogledaš, ti to takoj potrde številne nove strehe in neometani zidovi. Opeke pa naredimo doma pre malo, zato jo je treba uvažati od drugod. In vendar imamo na Dolenjskem ogromno dobre glin. Kaj pravijo k temu naši opekarniški kolektivci?

Novomeška opekarna Zalog: 3.600.000 enot

»Letos bomo povečali proizvodnjo za 29 odstotkov v primerjavi z letom 1956 in za 56 odstotkov v primerjavi z letom 1955 ali po domače: predlanskim smo naredili 2.290.000 zidakov, lani 2.601.000 zidakov oziroma 2.882.000 epot (tvedli smo proizvodnjo volte opeke), letos pa imamo v načrtu 3.600.000 enot surove opeke: zidakov, votlakov za stene in strope in ostalih votlakov. V finančnem pogledu pomeni to dvig za 32 odstotkov v primerjavi z lanskim letom — odgovarja Novomeška opekarna v Zalogu, največje opekarniško podjetje na Dolenjskem.

Kaj je novega v Zalogu, smo se vprašali in zvedeli, da bodo letos izdelovali predvsem kar največ vte opeke za zidove, strope in pod. Upele jim je, da opeke hitreje sušijo in žgejo, pri čemer porabijo manj goriva, prevoz blaga je lažji, cena tako izdelane opeke je za kolektiv

ugodnejša. V gradbeništvu se je volta opeka že povsod dobro izkazala; hitreje lahko z njo zidamo, ima pa tudi dobre izolacijske lastnosti: odporna je proti vlagi, temperaturi in prenašanju zvokov, kar je za glavno: trg jo čedalje bolj išče.

Gline je v okolici opekarnarne dovolj (ugotovili so med drugim, da lega opekarnarne ni najbolj posrečena, ker se nahaja najboljša glina precej daleč od podjetja, ki mora kopati zadnja leta tudi globlje, če hoče imeti boljše blago). Žal je skoraj v vseh plasteh pomešana s peskom in z limonitom (z železnimi oksidi), ki je ponekod kar v ploščah, debelebi po 25 cm, ki jih morajo seveda odstranjevati. Podjetje ima težave tudi z delovno silo, ki mu je manjka zlasti v glavni sezoni, strojna oprema še vedno ni popolna, grlo obrata so pa sušilnice.

Navzlic številnim težavam, ki jih v Zalogu imajo, pa hočejo vendarle z novimi uspehi potrditi, da doslej vložena sredstva v zaloško opekarno niso izgubljeni denar.

»Naši ljudje naj bi se navadili na sodobne zidne in stropne elemente — na votlo opeko, ki daje zdrava, varna in hitreje zgrajena stanovanja. Zidak bi moral opustiti kot sedanjí glavni nosilni element, razen pri višjih stavbah in v zunanjih zidovih« zaključuje pismo opekarna iz Zaloga. Upajmo, da nam bo že letos lahko ponudila dovolj votlakov, da bodo delavci, kmetje, podjetja in ustanove lahko zidali čim

več in čim boljših stanovanj in gospodarskih poslopj!

Kaj obeta opekarna v Prelesju?

»... Milijon in 700.000 navadnih zidakov ter 100.000 polovčnih votlakov je kratak odgovor kolektiva iz Prelesja pri Sentrupertu, ki bo letos poizkusil izdelati tudi nekaj strošnikov. Tudi preleska opekarna sproti proda kar izdela — gradbenim podjetjem in privatnikom, ki porabijo čedalje več opeke. Illovice je v Prelesju dovolj, delovne sile pa tudi, čeprav ima v juniju in juliju tudi tu košnja in žetev prednost... Letos bodo potrebovali nekaj manj delavcev, ker bo pomagala prevažati vozičke drezina.

Ze novembra 1956 so prodali vse, kar bodo letos naredili!

Iz manjše obrtniške delavnice se je »MIZARSTVO« v Novem mestu zadnja leta razvilo v krepak kolektiv 50 ljudi, ki se je uveljavil zlasti v načrtni proizvodnji finega furniranega pohištva. Čeprav v okraju ni dovolj obrtnikov-mizarjev za ro-pripravo in posamezna manjša naročila, se je »Mizarstvo« v Gotni vasi odločilo za serijsko proizvodnjo pohištva, ker ima za tako delo dovolj osnovnih sredstev in primerno zmogljivost. »Boljša kvaliteta izdelkov naj da ob dobrem izkoriščanju proizvodnih sredstev cenejši izdelki!« Pod tem geslom so v »Mizarstvu« prešli v specializacijo — ki sicer še

ni do kraja uresničena — in so tako med redkimi podjetji, ki vnaprej razprodajo vse, kar bodo izdelali. Za leto proizvodnjo za 1957. leto so n. pr. že v novembru 1956 zaključili vse pogodbe, predvsem z veletrgovino »Slovenijales« in »Lesnino«.

Letos bodo v »Mizarstvu« izdelali za 20 odstotkov več pohištva kot v letu 1956, pri čemer pa štivila zaposlenih ne bodo zvišali, niti ne bodo nabavili novih strojev. Izdelali bodo pa:

- 120 garnitur finih furniranih spalnic model »Krka 57«,
- 120 grad svetlih modernih dnevnih sob,
- 360 knjižnih omar in 240 kavčev z omaričami,
- 300 prostostoječih obešalnikov.

Ce bi vso proizvodnjo preračunali samo na spalnice, bi dali na trg vsakih šest ur eno fino furnirano spalnico model »Krka«. To bi bilo seveda samo za okrajno tržišče veliko preveč. Cene bodo take kot lani, nekateri proizvojdci pa tudi za 6 odstotkov cenejši.

Pa še nekaj novega pripravljajo v »Mizarstvu« — proizvodnjo malega, finega pohištva za izvoz v ZDA. Najbrž ste že videli na velesejnih in razstavah krasne, v baročnem slogu izdelane mizice, nizke omariče in podobne kose pohištva, kombinirane z antičnim okvjem, marmorjem in usnjem. Taki izdelki, ki jih posebno petičniki v tujini cenijo in

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kako si uredim kmetijo

Požar zaradi nepravilnega dimnika

ZUNANJEPOLITICNI TEDENSKI PREGLED Prebujena celina

Pri uvajanju kolobarja moramo se posebej upoštevati zahteve, potrebe in posebnosti posameznih rastlin. Nekatera rastlina se med seboj ne trpijo, druge se pa tudi same ne prenašajo, če jih sejemo zaporedoma na isti niivi. Nepravilno vrstenje se pozna na pridelku, ki se hitro znižuje ali pa popolnoma pade. Tako se oves in pesa ne trpi, na koroninah se pojavljajo škodljivci, imenovani nematode; med obema mora biti vsaj 2-3 leta presledka. Črna detelja in nemška detelja se smeta na isti niivi zvrstiti šele po šestih letih, lan pa šele osmo do deseto leto. Pri teh rastlinah moramo posebno paziti, da ne pridejo prehitro na isto niivo. So pa nekatero rastline kot krompir, koruza, zelje, fižol, oves, proso, ki jih lahko večkrat posejemo na isti niivi, ne da bi zato pridelki trpeli. Pšenice ne kaže sejati po pšenici, prav tako ne reše po pesi, pšenice po ječmenu; če jih sejemo zapored dve leti na isto niivo, naredimo samo škodo. To je le nekaj pravil, katera je koristno upoštevati pri sestavljanju kolobarja in vsakoletnega setvenega načrta.

Ing. Rado Linzner:

Ko smo si tako uredili naše gospodarstvo, si moramo zagotoviti dovolj obratnih sredstev za doseg največjih hektarskih pridelkov. Stalna obratna sredstva so gospodarstvu potrebna za nabavo dobrih, potrjenih semen, gnojil, zaščitnih sredstev in kemij. O vlogi teh ter o kmetijski proizvodnji smo že večkrat pisali.

Gospodarstvo, ki nima dovolj

Ing. Rado Linzner, agronom okrajne zadrzne zveze

sredstev, je životvorni, se ne premakne nikamor. Dobro seme, pravilna uporaba gnojil, smotrno kmetovanje, intenzivna obdelava, omogoča dober pridelok kmetijski zadrugi, ki vse bolj postaja organizator kmetijske proizvodnje na svojem področju in prevzema skrb, da bi slehernemu zadrugniku, ki bi zadrugi prodal kmetijske pridelke, dala na razpolago dovolj sredstev za boljše kmetovanje. Visina teh sredstev je seveda odvisna tudi od kmetovalcev samih in sicer v kolikor razvijajo svoje hranilno-kreditne odseke pri kmetijski zadrugi. Velik del teh sredstev lahko sama kmetijska zadruga vpliva nazaj v kmetijstvo v obliki kreditov, predvsem za neposreden napredek proizvodnje.

DENAR MORAMO V KMETIJSKO SMOTRNO NALAGATI

Večkrat napaka naših kmetovalcev je, da večino razpoložljivih sredstev, tudi tistih iz kreditov, vlagajo stalno v izboljšavo, povečanje gospodarskih poslopij, nabavo strojev, mlinov itd. S tem svoje kmetijske obremenjujejo z osnovnimi sredstvi, ki se počasi vračajo vloženi kapital, čisto ga pa tudi ne vrnejo. Razpoložljiva sredstva in kredite je treba usmerjati tja, kjer se hitro vrnejo in

povečajo, to pa je samo proizvodnja. Šele povečana proizvodnja lahko omogoča izgrajevanje posevca in urejevanje domačije za doseg boljših življenjskih pogojev. Tukaj nas čaka še mnogo dela. Dokler pridelamo krompirja 9000 kg na hektar, namesto 20.000 kg, pšenice 1400 kg namesto 3000 kg, sena 2800 kg namesto 6000 kg na ha itd., ne moremo namložiti 2500 l mleka na kravo in je nesmiselno odtrgovati denarna sredstva proizvodnji. Gospodarstvo, ki to dela in trpi, in teh je pri nas večina, koplje samo sebi jamo. Zagotoviti si moramo v prvi vrsti dovolj gnojil, semen in zaščitnih sredstev, visoki pridelki pa nam šele omogočijo nabavo opreme, cementa in druga gradbeno-gospodarska materiala.

MEHANIZACIJA KMETIJSKE STVAR JE STVAR ZADRUGE NE POEDINCA

Vlagati sredstva v mehanizacijo je ravno tako nesmiselno kot škodljivo za kmetovalca in družbo. Večje stroje kmetovalec sam ne more izkoristiti, ležijo mu večina leta mrtvi, uporabljajo jih pa za časa del tudi samo na omejenem prostoru, zato te stroje posojuje drugim in jih pri tem izkorišča, ali pa mu leži v njih denar, ki bi bil gospodarstvu nujno potreben. Sejalnice, mlatnice, kosilnice in kosilniški čistilniki, traktorji, razni mlini itd. spadajo v strojni odsek zadruge, ki jih daje proti plačilu na uslugo svojim članom. Tako se stroji ob primerni zavesti za čuvanje, boljše izkoriščanje in osebja je razdelitev odplačila na večje število kmetovalcev, ki jim tako ostanejo prosta sredstva za neposredne naloge proizvodnje. Marsikateri kmetovalec je resnico spoznal šele sedaj, ko so ga takole prisilili, da je o tem začel globoke razmišljati.

Pot k ureditvi kmetije je torej v kratkem ta: stalno skrbeti za izboljšanje plodnosti zemljišče; sodelovati s kmetijsko zadrugo v razvijanju blagovnosti; investirati šele takrat, ko smo proizvodnjo razvijali; mehanizirati svojo posest v okviru strojnega odseka kmetijske zadruge.

Spet po novomeško?

Mar ugovori delavskega sveta, potrošniškega sveta, delovnega kolektiva in predstavnikov Trgovinske zbornice nič ne pomenijo nekaterim predstavnikom OBL0?

V bivši Vovkovi hiši na cesti hrovov je postalo pekarni. O tem smo poročali pred kratkim. Bilo je več ugovorov proti investiciji v manjšo pekarno, ker bi v mestu potrebovali večjo, ki bi lahko v primeru potrebe nadomestila sedanjo parno pekarno na Glavnem trgu, če bi prišlo v njej do zastoja. Bilo je tudi nekaj ugovorov proti postavitvi peči na drva, ker so stroški za tako peč precej večji kot pri parni peči. Teh ugovorov kot tudi pomislekov proti prostorom v kleti navodene stavbe ni nihče upošteval. Pekarna je pritekla obratovati prejšnji teden.

Do tu je stvar še nekam v redu, če upoštevamo prizadevanje, da se z najamci preskrbi mesta s kruhom. Stvar postaja zanimiva in značilna za Novo mesto šele po tem, kar sledi.

V pritrilju iste stavbe ima svojo špecijalno trgovino podjetje »Prehrana«, v kateri se oskrbujejo številni potrošniki tega dela mesta in bližnjih vasi. Lokal je bil še prej zelo majhen in je za sijo ustrezal nujnim potrebam trgovine. Sedaj pa so to lokal predehili na dvoje. Zakaj, čemu in v čigavo korist in na čigavo zahtevo?

Podjetje »Pekarija« je hotelo na vsak način imeti v tej stavbi svojo prodajalno kruha, prav v tistih ostalih kruh, ki ga sprejeto v pekarni na Glavnem trgu, prodajo tega podjetja in so prej tudi tu iz trgovini prodajali kruh »Pekarije«. Vzrok, da hoče imeti »Pekarija« tu svojo prodajalno kruha, je očitno dobiček, ki ga podjetje želi imeti za sebe. Druga razloga ni in ga biti ne more.

Taj zahtevi podjetja, ki iz splošnih družbenih razlogov ni upravičena, so meje na občini ugodi nazivlje vsem ugovorom delavskega sveta trgovskega podjetja »Prehrana«, potrošniškega sveta in kolektiva ter predstavnikov trgovinske zbornice. Zahteva »Pekarije« po dobičku je bila očitno močnejša kot ugovori vseh ostalih, med katerimi moramo šteti tudi številne potrošnike v tem delu mesta.

S pragrajitvijo je tako majhnega lokala na dva dela je postalo poslovanje špecijalne trgovine praktično nemogoče. Trgovina ima zdaj prodajni lokal, ki bi komaj zadoščeval za trafikno. Nima nobenega priročnega skladišča. Edino skromno skladišče ima globoko v kleti.

Jaica že dražja!

»Kaj mislijo, da denar delamo?« so se menile in jezile novomeške gospodinjice, kajti res so bila v ponedeljek, 11. marca jaica na novomeškem živalskem trgu že spet za 2 din dražja kot prejšnji ponedeljek. Za jaico so zahtevale ženske 11 in celo 12 dinarjev, pa še teh ni bilo veliko. Cene ostalih pridelkov so bile običajne: kroknik regrata 15 din, kroknik rudiča 20 din, glavna kislega zelja 15 din, jabolke po 40 din.

Poleg živih so prodajali še volnene izdelke, lončeno robo, glinene podstavke in razne okraske, preproge in voščene rože. Meso prodajajo še vedno po starih cenah: goveje po 140, 200 in 230 din, telečje po 250 din, svinjsko pa po 280 din.

HRVAŠKI IN PRIMORSKI KUPCI ZA PRAŠICE

Cene so se v ponedeljek dvignile tudi na živalskem sejmišču. Prišli so namreč kupci iz

semedne hrvaške republike in celo s Primorske. Ob večjem zanimanju oziroma povpraševanju so bili 8 do 10 tednov stari prašički po 3800 do 5000 dinarjev, 3 do 6 mesecev stari pa od 4500 do 8000 din. Kmetije so pripeljali 527 mlajših in 46 starih prašičkov, prodali pa 556, torej skoraj vse.

Nobenege dolenskega gospodarja brez DOLENJSKEGA LISTA!

Z občnega zbora kmetijske zadruge v Žužemberku

Živinoreja in sadjarstvo bodočnost Suhe krajine

V nedeljo, 24. februarja, so zadrugniki, kot dostojno no-benkrat, do zadnjega kotička napolnili dvorano v zadrugnem domu. Zbrali so se, da pregledajo delo in uspehe svoje kmetijske zadruge.

V KZ Žužemberk je vpisanih 246 gospodarstev s skupno 381 člani. Zadruga se je razvala po besedah tov. Kardelja in Ljudskih skupščini, naj gospodarske organizacije ne iščejo same velikih dobičkov, temveč naj se trudijo, da bo zadrugnikom čim bolj ustrezno. Zadruga se je trudila, da bi članstvu nudila vse, kar v svojih domovih in v gospodarstvu potrebuje, in odstopovala tisto, kar imajo zadrugniki napredaj.

Ob lanskem občnem zboru si je upravni odbor kot najvažnejšo nalogo postavil organizacijsko utrditev posepevalnih odsekov in razširitev odseka. Poleg trgovinskih poslovalnic v Žužemberku in Smihelu pri Žužemberku, odkupa lesa, kmetijskih pridelkov, živine, gozdnih sadežev, zdravilnih zelišč, ima zadruga še avtoprevoznitvo in naslednje pospevalne odseke: kmetijskega, sadjarskega, živilnoredskega, strojnega, čebelarkega, gozdarskega, trgovskega, hranilno-kreditnega ter zvezo žena-zadrugnic.

Kmetijski odsek je vodil kmet Marinič z Rebrni. Odsek se je predvsem trudil, da bi priselbel zadrugnikom dobro seme. Lani je zadruga prvič nabavila semenski krompir merkur. Po-trebno je bilo mnogo preprečevanja, da so kmetje kupili skupno 2600 kg krompirja, v jeseni pa je bilo marsikateremu žal, da ga ni sadil več, ker je dal ta krompir zelo dober pri-

Kako si Ruglov Lovre iz Suhe krajine zamišlja gospodarski in kulturni dvig svoje občine

»Ali, dajmo, dajmo, da bomo prišli kam naprej!«

delek. Za letošnjo pomlad so zadrugniki naročili že 20.000 kg krompirja vrste merkur. Kmetovalci so se zelo zanimali v jeseni za semensko pšenico »sila«, tako da zadruga ni mogla ustreči vsem povpraševalcem. Zadruga zbira zdaj naročila za novo sorto semenskega ovsa, za sijo, za koruzo, dolensko hitro in meliško trdinko. Spomladi, ko so se podražila umetni-gnojlja in jih je zadruga imela mnogo na zalogi, je zrodilo, da bodo obležala, in se pokvarila. Zato je zadruga sklenila prispevati 200.000 din za po-tenje. Kmetje so jih res po-kupili, vendar se premalo pose-gajo po njih, še hujsje pa je to, da so premalo poučeni o njihovi uporabi. Letos bo zadruga pri-pravila pod vodstvom novega kmetijskega tehnika Milana Se-nice dva gnojilna poizkusa, predvideno pa je tudi sorta poskusno gnojenje. Preračunano je, da gre letno v izgubo okoli 18 milijonov din, ker kmetje ni-majo urejenih gnojilšč in gnoj-jišnih tam in se gnoj odtepa po-poteh. Zato je prišlo mnogo pre-majhen in je premalo tržnih presežkov.

Ključ pomembnosti kmetijsk-stva pa so ljudje začeli spozna-vati, da je le v napredku živi-noredje bodočnost in kruh za to-področje. Pred letom dni je pri-sel v Žužemberk živilnozdravnik, pregledal predvsem krave in ugotovil, da je 24% vseh oleu-šenih, da so slabe in premalo krmiljene in je zato mlečnost zelo nizka. Tovariš Hribar je preračunal, da je bilo zaradi okužbe z vsem; posledicami (ni-bilo tele, mleka, krave so mo-rale v zakol itd.) okoli 10 mil-lijonov škode. Po njegovem mnenju bi kmetje morali biti

sami bolj disciplinirani in se držati navodil, rešitev pa bi bila edino v umetnem osemenje-vanju. To bi bilo mogoče začeti, ker je v bližnjem Zadrugu kmetijski tehnik, ki bi to delo lahko vodil. Dostoj je v rodov-nik vpisanih 48 krav in 13 telic. Zadruga bo uvedla močno kon-trolo, pomagala pa bo pri ure-ditvi vaških napajalnic v Zafar-i, na Rebrni in v Zgorjemem Križu — tam, kjer bodo kmetje tudi sami pripravljene pomagati pri delu. Živinorejci bodo letos mogli skleniti pogodbe z zadr-ugo za pitno živino. Ljudje spo-znavajo tudi, da je vredno redi-ti dobre krave mlekarice in da prodano mleko prinaša lepe de-narje.

Sadjarski odsek je vodil pred-sebnik zadruge, znan žužem-berški sadjar Tone Blatnik. Od-sek je skrbel, da je bila večina sadovnjakov očistena in po-škropljena. V Žužemberku, Smihelu, Križu in na Rebrni se je mladina zbrala in oba strokovnjaka, Blatnik in Mrvar, sta jo seznanjala z osnovami sadjarstva, predvsem s ceplje-njem. Tov. Blatnik je mnenja, da je treba posvetiti sadjarstvu dosti večjo skrb in mladini nu-diti še več pomoči, da bo do-bila veselje do sadjarstva, če-prav to delo ne vodi takoj vid-nih uspehov. Suhočrtniki bre-jejo so kar pripravni za goje-nje strnjenejših nasadov, na pri-mer vršene, ribeza ali malin. Sa-dike bodo zadrugniki lahko na-bavili pri zadrugi. Mladi za-drugniki bodo dobili svoj vr-t, zadrugni sadovnjak, kjer se bo-odloži gnojenja, sajenja, obra-rovanja in čiščenja sadnega drevja. Letos bodo urejeni sad-ni nasadi tudi pri dveh zadrug-nikih. Tov. predsednik je iz

lastnih bogatih izkušnjah ugotovi, da našemu kmetu navadno ne manjka volje do dela, pač pa večkrat volje do učenja in ena glavnih nalog odseka bo prava in predavatelj in praktičnim prikazovanjem rešili kmeta za-ostali in ga pripeljali na pot naprednega sadjarstva.

V tesni zvezi z uspevanjem sadnih vrtev je tudi čebelarstvo. V odsek pri zadrugi je včlanjenih 21 čebelarjev z 210 žnidarskimi in 66 kranjskimi panji. Čebelarji so imeli 2 sestanka in enodnevni čebelar-ski tečaj o negi in krmiljenju čebel. V preteklem letu so s pomočjo KZ posedali 400 sadik japonske safore. Skrb za krmiljenje čebel je velika, in ker je bila letina kritična, je odbor pomagal čebelarjem do cenje-šje sladkorja.

Zelo uspešno se v okviru za-druge razvija hranilno-kreditni odsek pod vodstvom Lojzeta Smrčeta. Zadrugniki se pridno poslužujejo ugodnosti, pa tudi stanje vlog se dviga in število vlagateljev narašča. Poslovanje na obračunske knjige je zadruga uvedla z letošnjim janu-arjem in je zdaj izdanih okoli 60 knjžic. Prednosti tega nači-na poslovanja so bile članom ponovno pojasnjene.

O žedah zadrugneleah smo v našem listu že poročali. Za go-zdarski odsek je novo, da bo,

konec aprila prevzel ob delovni v upravljanje privatne gozdove, reševal bo prošnje za posek, skrbel za čiščenje in pogodov-anje za drevesnice in popravil-pa potov.

Zadrugniki so pokazali živo zanimanje za delo svoje zadr-uge. Tovariš Markelj iz Gra-denca je menil, da je zadruga nekako zanemarljiva Lipje in Gradenc. Ugovorjeno je bilo, da dostoj tudi prebivalci sami niso pokazali dovolj zanimanja za zadrugo. Zelo so bili člani zadrug zadovoljni z izletom na jesenski vselesjem v Zagreb. Cudili so se napredku naše do-mače, pa tudi tuje industrije in spoznali, da morajo tudi kmet-je in kmetijska proizvodnja biti organizirana, načrtna. Spoznali so tudi, da kmetijstvo še vedno mnogo zaostaja za ostalo pro-izvodnjo v državi in da je prav napredku kmetijstva posvetila toliko pozornosti tudi zvezna ljudska skupščina.

Zadrugniki so se prepričali, da je bila njihova zadruga v skrbnih in poštenih rokah, kar potrjujejo doseženi uspehi, pa tudi pogoste revizije. Zaupanje v zadrugo pri ljudeh raste, ve-čajo pa se tudi njihove naloge. Vodstvo KZ Žužemberk si v bo-douče želi več sodelovanja čla-nov, predvsem pa tesnega sode-lovanja z občino.

M.K.

NI KRIVO PAČ PA POSAMEZNIKI PODJETJE

V poslovanju podjetja »Odpad« v Bršljinu smo slišali več pritožb, o čemer smo pisali tudi v našem listu. Po daljšem času smo dobili več vplogleda v poslovanje podjetja in s tem tudi odgovor na kritiko, odnošno vzroke zanj. Kritika je bila gotovo upravičena, toda krivo ni bilo podjetje, pač pa posamezni uslužbenci odnošno delavci.

Podjetje »Odpad« ima v našem gospodarstvu posebno vlogo, saj zbira prav tista surovina, ki grede šestkrat v nič, so pa za industrijo zelo važne, čisto krat nujno potrebne. Zbiranje odpadkov imajo organizirano vse napredne države. Z zbiranjem odpadkov privarujemo letošnje težke milijone deviz, ki bi jih morali dati za uvoz ustreznih surovin. Z organizacijo zbiranja odpadkov pri nas pa se nismo in ne moremo biti zadovoljni. Na mnogih krajih vidimo še rjaveti železo, hkrati pa beremo, da je na listi uvoznih surovin iz tujke staro železo! Tako smo dolgo časa gledali kakih deset starih pločevinskih posod na bregu med cestama tik železniške postaje Bršljin, dobrih 50 metrov od glavne zbiralnice »Odpada«, kot v posameznem podjetju, njegovim uslužbenecem in delavcem, ki dnevno hodijo mimo. Šele zadnji teden so posode izginile, nekdo se jih je usmilil in jih — vsaj upamo — prodal »Odpadu«.

Upravičene pritožbe našli, bralcev

Dolgo je bilo vzrok slabemu zanimanju za zbiranje odpadkov tudi poslovanje posameznih uslužbenecv podjetja »Odpad«. Največ kritike je bilo na slab prevzem in še slabše tehtanje prinesenega blaga. Polvezelne so pokazale, da so bile kritične pripombe zbiralcev, med katerimi je velik otrok, res upravičene. Bivši skladiščnik in blaginjačarka sta sporazumno sestavljala račune, odnošno dobavnice na razna imena, denar pa si razdelila. Skupno sta tako napravila vsaj 28 ponarejenih računov in si prisvojila okoli 111.000 d.n., a kar bosta odgovarjala pred sodiščem.

Osnova za nepošteno prilastanje je bila lahko samo goljufija ali podjetja ali zbiralcev. Ker je letni popis zalog pokazal, da pri teh nič ne manjka, so bili prav gotovo oškodovani predvsem zbiralci odnošno pro-

Kako je s pritožbami glede prevzemanja odpadnega materiala pri novomeškem ODPADU? — Kolektiv je počistil svoje vrste, tatovi bodo pa kaznovani

dajali odpadkov. Po ponarejenih računih so bili ti oškodovani v dobrem podrumem letu za več kot 1000 kg različnih kovin!

Razumljivo je, da so skladiščnik, ki je imel tudi dokaj slab odnos do prinašalcev odpadkov, takoj dpustil in poostriili kontrole nad poslovanjem, tako da imajo sedaj po zatrejanju upravnika pošten kader, ki se trudi, da popravi nerazpoloženje in slab vtis do podjetja, ki so ga povzročili posamezni uslužbenecv in delavci.

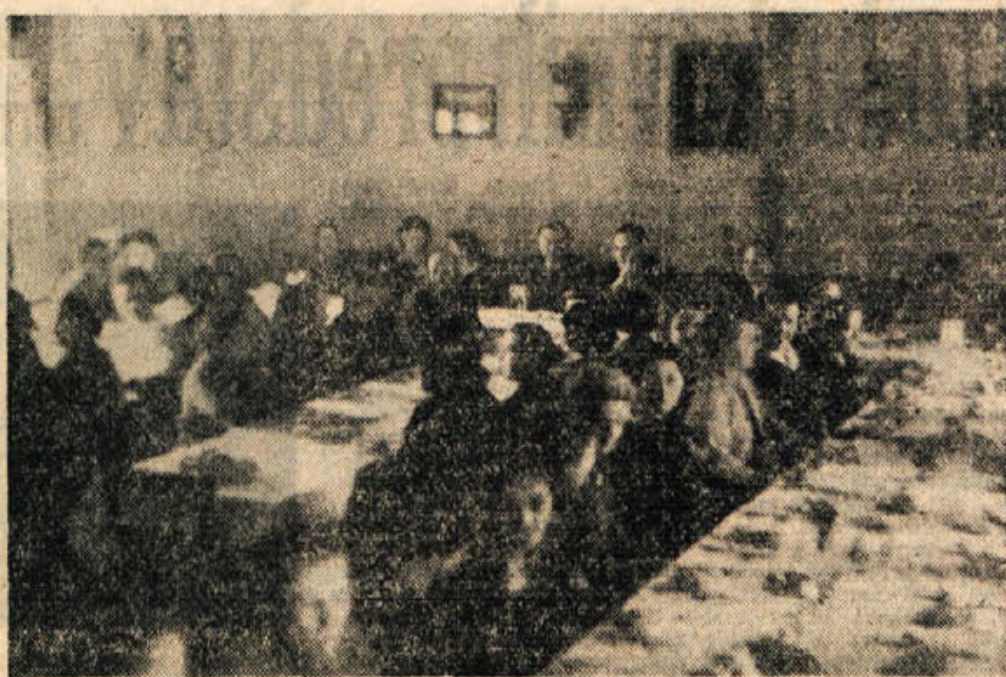
Težave ODPADA in njegovi novi načrli

Podjetje pa ima tudi druge težave, ki jih skuša premagati. Njegov lastnega prevoznega sredstva za odvoz odpadkov, kar podražuje stroške. Polovico odpadkov dobe od raznih podjetij, polovico pa jih zberejo sami prek zbiralnic in zbiralcev. Navzlic raznim težavam so lani presegli letni načrt po količini in vrednosti ter odvedli v

proračun ljudskega odbora nad 750.000 din dobička. Res pa je tudi, da podjetje dosedaj ni imelo zadostne pomoči pristojnih organov.

Na splošno pa ljudje pri nas še premalo poznajo pomen zbiranja odpadkov kot tudi cene posameznih odpadnih surovin. To je delno organizacijska pomanjkljivost podjetja, delno pa posledica slabe pomoči organizacij pri tem delu. Zato se dogodki, kot se je na primer lani v okolici Bele cerkve, da so prišli odkupovalci iz Maribora in plačevali znatno nižje cene kot pa novomeški »Odpad« in tako izkoristili neznanje ljudi. Take primere je ugotovila tržna inšpekcija, zagrešili pa so jih odkupovalci »Surovine« iz Maribora.

V podjetju so izdelali načrt za povečan odkup raznih odpadkov v letošnjem letu. Z odstranitvijo ljudi, ki so s svojim odnosom in nepoštenostjo močno škodovali podjetju in oškodovali posameznike, in s tem posredno tudi naše gospodarstvo, je sedanji kolektiv ustvaril pogoje za okrepljeno dejavnost. Če bo pri tem imel več pomoči kot doslej, bo tudi uspel.

Pogled v dvorano hotela Kandija, kjer sta predsednika okrajnega odbora SZDL in okrajnega ljudskega odbora 8. marca dopoldne sprejela 110 žena iz vseh delov novomeškega okraja — v počastitev mednarodnega praznika borbenih žena

Obširen načrt zadružnih gradenj

Letos bodo na razpolago znatna sredstva za pospeševanje kmetijstva. Računajo, da na teh sredstev v okraju nad 100 milijonov din. Kmetijske zadruge so v svojih načrtih investicij v letošnjem letu predvidevale številna dela. Naj jih nekaj naštejemo:

Obnova 21,8 hektarov vinogradov, za kar je potreben kredit 12.630.000 din; gradnja 18 skladišč za 89.200.000 din; zgraditev in ureditev 450 gnojišč, za kar je potrebno 14.270.000 din; ureditev 323 hlevov za 20.357.000 din; za ureditev 23 napajališč bo šlo 7.035.000 din; za ureditev 7 hektarov pašnikov bodo porabili 1.465.000 din; za zgraditev 24 zbiralnic je potrebno 7.560.000 din; za zgraditev 32 silosov 1.450.000 din; za ureditev 24 hektarov sadovnjakov 5.793.000 din, za vse ostalo pa še 90.341.000 din. Skupno bi bilo potrebno za uresničitev načrtov, ki so jih izdelale kmetijske zadruge v okraju (brez državnih posestev), nad 250 milijonov din.

Zadruge imajo precej lastnih investicijskih skladov. Od lani imajo zadruge na skladih za investicije skoraj 50 milijonov, letos bodo pa ti skladi narasli

še za 29 milijonov. Občinski ljudski odbori bodo predvidoma imeli letos za pospeševanje kmetijstva okoli 34 milijonov din, medtem ko bo znal okrajni sklad za kmetijstvo okoli 15 milijonov din.

Kot je znano so predvidena znatna sredstva za kmetijstvo tudi v zveznem in republiknem družbenem načrtu. Pogoj za koriščenje zveznih in republiknih kreditov za investicije so pa do podrobnosti izdelani, utemeljeni načrti in lastna sredstva za pologe in prispevek k investicijam. Lani je obojega primanjkovalo, zato tudi ni bilo mogoče izrabiti razpoložljive kredite. Letos, kot je razvidno, so sredstva za polog in udeležbo, z načrti pa še nismo preveč na dobrih. Kmetijske zadruge bi morale pospešiti izdelavo projektov za gradnje, melioracije in obnovo, da bi se lahko udeležile natečajev za prejem kredita.

Ne brez kolektivov!

1. marca se je sestala komisija za plače pri Tajnistvu za delo OLO Novo mesto, ki je ponovno sprejela tarifne pravilnike. Poleg članov in predsednika OSS Jožeta Plavca sta bila navzoča tudi sekretar sveta za delo LRS dr. Marjan Dular in načelnik za organizacijo dela in plače pri sekretariatu za delo LRS Rado Miklič.

Sprejetih je bilo dvanajst tarifnih pravilnikov. Po poročilu načelnika Tajnistva za delo OLO Novo mesto, Ludvika Siaka, je bilo dosedaj sprejetih 53 pravilnikov, od teh 7 zavrnjenih, kar je nekaj nad 9% iz celotnega okraja. Ugotovljeno je bilo, da hočejo podjetja v celoti dvigniti plače vodilnemu kadru na skodo nižjeza, polkvalificiranega. So primeri, ko se je dvignila plača višjega kadra in se posebej direktorja za 40%, medtem ko se nekaterim ni dvignila niti za 5%. Posebno poudčen primer nepravilnega sestavljanja tarifnega pravilnika je podjetje Mizarске delavnice Brod, kjer je

vsega 8 ljudi, od teh 2 vodilna (direktor in knjigovodja-računovodja) ter 6 kvalificiranih delavcev — mizarске. Predlog za zvišanje plač je bil 2%, za delavce, vodilna člana pa naj bi prejela za 10% višje plače, ki bi jih odraževali delavcem v podjetju. Tudi Rudnik kremenčevega peska KREMEN je odločil za nižji kader, delavcem, ki delajo pod zelo težkimi, zdravju škodljivimi pogoji, najmanjši odstotek zvišanja plače, zato pa so ta višek določili vodilnemu kadru in še posebej direktorju. Nasprotno pa imamo drug primer pri Vodovodu v Novem mestu, kjer se za vodilni kader in direktorja ni zvišal odstotek, nasprotno pa so dvignili plače nižjemu kadru.

Nadalje je bilo ugotovljeno, da se tarifni pravilniki v mnogih podjetjih sicer formalno potrjujejo ob sodelovanju predsednikov delavskega sveta, vendar pa delavci niso dovolj poučeni ali pa povabljeni k sodelovanju. Tudi tu je bilo nekaj dobrih primerov, kjer je delavstvo razpravljalo in sodelovalo, kakor na primer v podjetju KERAMIKA. Končna ugotovitev je tudi bila, da je v podjetjih vse preveč administrativna oseba, ki se ne poslužuje v delu ne v administraciji in tudi ne pri sestavi tarifnih pravilnikov ter zato prepusti to delo tajnistvu za delo. Z ozirom na to, da hočejo podjetja zvišati plače vodilnemu kadru, je čutili fluktuacijo administrativnega kadra, saj lahko začeti s plačo 7.000 din v državi upravi prejme v podjetju dvojno ali celo trojno plačo.

O vseh teh stvarih, ki so jih ugotovili na zadnji seji omenjene komisije sta govorila tudi navzoča zastopnika in Ljubljane, še posebej pa o analitični oceni delovnih mest v podjetjih. Tudi sindikalnim organizacijam je bila naloga večja skrb in pomembna vloga, ki naj jo imajo pri popravni napaki v podjetjih; simbolj naj si prizadevajo, da bodo delavci sodelovali pri vsem delu v podjetju, ne pa da prepustijo administrativnemu in vodilnemu kadru vso odgovornost ter tudi odločitev.

Novi krvodajalci

V sredo, 6. marca so zapisali svoja imena v častno knjigo krvodajalcev Transfuzijske postaje v novomeški bolnišnici naslednji tovariši in tovarišice, člani kolektiva Industrije obutve v Novem mestu:

- Anton Bajc, Frane Martinčič, Rudolf Stangelj, Jože Božič, Karel Počotar, Jože Ban, Alojz Može, Rudi Rajer, Frane Kastelle, Martin Bruder, Ana Fabjan, Jože Hrastar, Jože Grubar, Stefan Rozman, Frane Mesojedeč, Dominik Kren, Jože Rodič, Marinka Šmalc, Minko Pešič in Ivanka Gril (gospodinja).

Okrajna mladinska konferenca

V Novem mestu je bila 10. marca okrajna mladinska konferenca. Udeležilo se jo je 117 delegatov iz vsega okraja. Konferenci je prisostvoval tudi predsednik centralnega komiteja LSM Franček Mirčič ter predstavnik Društva prijateljev mladine Ivan Brumat. Od ostalih organizacij in organov ljudske oblasti ni bilo nobenega predstavnika, čeprav so jih vabil. Na konferenci so izvolili nov 27-članski okrajni komitej LSM, tričlansko revizijsko komisijo in 11 delegatov za kongres ter sprejeli smernice za povečano delo mladinskih organizacij. Več bomo o tem pisali v oni prihodnjih številk.

Še dva požara

V soboto, 9. marca ob 22.50 je nastal požar v gospodarskem poslopiju Marije Zupančič na Krasincu št. 5. Zgoraj je šupa, senik in del hleva. Škoda je ocenjena na okoli 400.000 din. Na kraj požara so mimo domačih prhiteli še gasilci iz Gribelj, Cerkvic, Metlike in Gradca. V tej vasi je bilo lani 8 požarov, kar med drugim kaže, da domači gasilci ne skrbijo dovolj za preventivno zaščito pred požari.

V nedeljo zvečer okoli 19.30 pa so bili novomeški gasilci spet klicani proti Mirni peči. Tokrat je gorelo gospodarsko poslopije posestnika Franca Kukmana na Jablani št. 23. (Istemu lastniku je dober teden prej zgorelo ostriše na stanovanjski hiši v Goriskih vasi).

Navzlic prizadevanju gasilcev iz Novega mesta, Mirne peči in Hmeljčiča ter vačanov, ki so s skupnimi napori obvarovali za 3 milijone din imetja, je pogorel košček senika, pod drvarnico in avnijski ter nekaj orodja. Škoda je okoli 300.000 din. Ker je večina stavb v vasi pokritih s slamo, je bila velika nevarnost, da se požar razširi. Pri skupnih naporih gasilcev in vačanov sta pokazala kaj malo sira in zavesti do sočloveka in sosedovega imetja posestnika Jože Bobnar in Franc Pačič, ki sta hotela zabraniti, da bi gasilci črpali vodo iz njunih vodnjakov.

Razpis

Okrajna obrtna zbornica v Novem mestu razpisuje mesto

ANALITIKA

Pogoj: popolna ekonomska šola za najmanj triletno prakso, ali popolna srednja šola z maturo in najmanj petletno prakso. Nastop službe takoj. — Plača po uredbi.

Moloh promet

Statistični urad Zpadne Nemčije je objavil številke prometnih nesreč leta 1956. Promet je lani na področju Zpadne Nemčije povzročil 12.654 smrtnih nesreč, navzile najdomnejšim ukreptom, zaščiti, kaznovanju itd. Ranjeno pa je bilo 361.143 oseb.

Pogled v zoriino klet in polno police novomeške Mlekarne. V začetku je kazalo, da bo sira preveč, zdaj pa ga trg zahteva toliko, da komaj sproti ustrezno vsem, ki bi radi provrstino blago

Več opeke, pohištva, peči, avtomobilov in mlečnih izdelkov

(Prenos s 1. strani)

drago vlačajo, zahtevajo posebno večjih rok in najkvalitetnejšo površinsko obdelavo.

»Mizarstvo« se bori s hudimi finančnimi težavami, tako glede kreditov kot odplačevanja osnovnih sredstev, vendar o tem v kratkem kaj več v posebnem članku.

NOVOSTRA — trikrat cenejšo nadomestilo za parket

»KERAMIKA«, tovarna samotnih peči in keramičnih izdelkov v Novem mestu, bo letos obdržala v glavnem tako izbiro svojih izdelkov, kot jo je imela lani, le da namerava namesto lanskih 1000 peči izdelati 2400 peči. Fizični obseg proizvodnje bo torej podvojen. V drugi polovici leta obeta kolektiv začetni s polizkusno proizvodnjo nove vrste tlaka »NOVOSTRA«. Pravi, da bo tlak lahko v nekaterih primerih nadomestil parket, ker ima skoraj enake toplotne lastnosti. Poleg tega bo trikrat cenejši, dal bo pa tudi lepše arhitektonske učinke, ker bo izdelan v različnih barvah. »Novostra« tlak predstavlja torej zanimivo noviteto v industriji gradbenega materiala.

Proizvodnja za leto 1957 je v glavnem razprodana, tako da bo letos verjetno glinastih peči na trgu primanjkovalo. Kolektiv se bo zato trudil, da bi izkoristil vse možnosti za kar največje izkoriščanje naprav, posebno še, ker ima dovolj surovin. Zal so pa njegovi stroji skoraj dotrajali, peči so starinske, kar vse

ovira dvig proizvodnje. Zato bodo v »Keramiki« še letos izdelali načrt za rekonstrukcijo podjetja.

Motorčke za dvokolo, blažilce sunkov za dvokolo in priklole za avtomobile — bo dala kot nove proizvode na trg novomeška Moto montaža

Izdelki Moto montaže pravzaprav ne potrebujejo posebne reklame, saj podjetje vnaprej proda vse, kar izdelava in sestavi. Letos ima v načrtu izdelavo treh tipov avtomobilov: sanitetni avtomobil za prevoz bolnikov v mestih in za medicinsko uporabo (za enega ozi. 2 bolnika); dostavni potniški avtomobil, ki je kombinacija potniškega in dostavnega avtomobila V 5 do 10 minutah lahko uporabnik spremeni notranjost vozila za prevoz lahko pokvarljivega materiala: mleka, sadja, zelenjave, mesa, kruha itd., takega blaga na lahko prepelje do 850 kg; zaprt dostavni avtomobil je vozilo prav takega tipa, le da nima sedežev za potnike, njevog zadnji del je pa popolnoma zaprt. 25 takih avtomobilov je že naročila Glavna zadruga zveza Slovenije. Z njimi bodo zlasti izboljšali hitro in zanesljivo preskrbo mest z živili.

Med letom bo MOTO MONTAŽA ponudila našim trgovini še naslednje svoje domače izdelke: motorčke za dvokolo, blažilce sun-

kov za dvokolo in priklole za avtomobile.

O motorčku za kolesarje bomo v kratkem obširneje poročali, za danes pa le: prijetno presenečenje za vse, ki se vozijo na delo ali za šport s kolesi!

MOTO MONTAŽA ima zdaj dovolj surovin in polizdelkov iz domače in tuje proizvodnje. Pri uvajanju novih elementov se glede surovin in izdelkov obrača na domača podjetja in trgovine ter tako zmanjšuje odstotek uvoženega blaga, pri čemer je dosegla lepe uspehe. S povečano proizvodnjo na postajajo objekti podjetja premajhni, da jih bo treba pred ali slej povečati. Premalo imajo tudi kvalificirani delavci in strojevi, kar vse govori pravzaprav samo o napredku MOTO MONTAŽE, enega izmed najmlajših delovnih kolektivov našega okraja.

Lani 55. letos že 120 milijonov dinarjev za mleko!

Po novi Mlekarni v Novem mestu so v prvih mesecih njene polizkusne proizvodnje padali hudi udarci in očitki in marsikdo je že zmajal z glavo, češ iz te moke ne bo nikoli kruha. Pa bo in je že. Odkar je kolektiv prebrodil najtežje začetne težave (v inozemstvu zahtevajo od nove živilske proizvodnje enoletno poskusno obratovanje s strokovno visoko kvalificiranimi

Preveč prošenj, premalo zahtev

Organizacije ZB v novomeški občini skrbje za 302 otroka padlih borcev in žrtve fašističnega nasilja. S tem se najlepše oddoljujejo 847 padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja. Večkrat pa organizacije pri skrbji za te otroke zaidejo v velike težave, ker ne dobe dovolj sredstev v ta namen, kot tudi ne za druge naloge organizacije. Lani je občinski odbor ZB dobil le 440.000 din dotacij brez stipendij za otroke. Tudi stipendije so zelo skromne, saj znašajo povprečno le 2.500 din na mesec za enega otroka. Stipendije dobiva 65 otrok.

Lani je občinski odbor ZB dobil 179 prošenj za razno pomoč, kot so zaposlitev, zdravljenje in drugo. Na ključatsko zdraviljenje je lahko poslal je 11 najbolj potrebnih članov, na račun socialnega zavarovanja pa jih je šlo 14. Mnogo članov je potrebnih zdravljenja, velik jih je brez primernih ali kakršnih koli stanovanj, z zaposlitvijo članov pa je večkrat

veliko težav in marsikje tudi precej nerazumevanja. V politični okolici je šlo lani je 15 otrok. Šlo bi jih lahko več, pa jih ne puste matere, ker so potrebni doma za delo.

Na občnem zboru so poudarili, da članom ZB ni treba prositi, pač pa lahko mnogo več zahtevajo. Ni malo primerov, ko je dovolj denarja za razne ukusne stvari, za opremo pisarni in lokalov ter podobno, ni pa denarja za zdravljenje bolnega člana ZB ali za šolanje otroka padlega borca. V tem pogledu člani, ki sodelujejo v upravnih in družbenih organih, niso dovolj prizadevni. Predlagali so, da bi morali imeti člani ZB, ki niso v delovnem razmerju, vsaj brezplačno zdravstveno zavarovanje. V tem smislu bo poslan predlog III. Kongresu. Je veliko primerov, da bivši borec — invalid nima brezplačne zdravstvene pomoči, če ima malo več zemlje, čeprav je te pomoči nujno potreben. Imajo pa brezplačno zdravniško pomoč vse poročni in za nekaterih vrste bolezni vsi državljani, ne glede na smotno stanje.

Skrb za otroke in za živeče borce

Še nadaljnja skrb za otroke padlih borcev, hkrati pa tudi večja skrb za živeče borce, ki so socialno ali zdravstveno ogroženi, to sta bila prva sklepa občnega zbora. Tovaristvo iz vojnih let ki na žalost marsikje še precej bledi, pa veleva vsem članom ZB, in ostalim večjo skrb za partizanske grobove. Ta skrb, kakor tudi postavljane spomenikov je dolžnost ljudskih odborov, kar je bilo dosedaj vse preveč prepuščeno samo organizaciji ZB. Na občnem zboru so tudi ugotovili, da bi morali imeti vsi otroci padlih borcev in žrtve fašističnega nasilja vsaj zdravstveno zavarovanje. V vsakem primeru bi morali imeti taki otroci vsaj take materialne pogoje, kot jih imajo otroci drugih staršev, kesar pa na žalost v veliko primerih nimajo.

V razpravi so de.egat; obravnavali razne konkretne zadeve. Tako so delegati iz bivše občine Trška gora trdili, da so pri njih prodajali hlae splošne ljudskega premoženja po obraznih kupcev in ne po potrebi in zaslugah. Neko vdovo z invalidnim otrokom hočejo vreči iz pol podre šupe, ki ji služi za stanovanje. Podobnih primerov slabega odnosa do člana ZB ali bivšega borca ali borke so navd. še več, nekaj tudi iz Novega mesta.

Na koncu je bil izvoljen nov občinski odbor ZB, ki šteje 17 članov, ter tričlanski nadzorni odbor, za kongres ZB je pa bilo izvoljenih 7 delegatov.

Sto lutkovnih predstav JUBILEJ NOVOMESKIH UČITELJIŠČNIKOV

Bilo je 26. novembra 1952. Na hodniku učiteljskega v Novem mestu so cilebani in pionirji stiskali glavice in nestrpno-rado vedno čakali, da bodo zagledali lutke. Skromna igrice na bil boji skromnem odru, to je bil začetek lutkarjev - učiteljskišnikov, članov prosvetnega društva »Dragotin Kette«. Ze 23. decembra istega leta je pozdravila otroke na obru Rdeča kapica, za »Carovni klobuk« so pa mladi in prizadevni lutkarji že izdelali nove lutke, jih oblekli in pripravili nove rekvizite. Podprilo jih je gradbeno podjetje »Krk« in Društvo prijateljev mladine, da so sami naredili zložljiv oder, na katerem so prvotno zaigrali 15. marca 1953. Sledile so redne 14-dnevne predstave, prvo gostovanje je pa bilo 24. maja 1953 v Stopičah. Med počitnicami so lutkarji obiskovali

otroke v Otočcu, Smerjeških Toplicah in drugih dolenskih krajih. Pet let poteka, odkar lutkarji - učiteljskišniki razveseljujejo mladino z razposajenim Pavlihom. V nedeljo so imeli stoto predstavo in kakor vedno, so tudi na jubilejni prireditvi pozeli prisrčno zahvalo najmlajših. Nad 11.600 otrok si je ogledalo doslej teh 100 predstav, kar je omembe vredna številka; za sama potrjuje, da je tak lutkovni oder potreben, da zasluži več pomoči, mladi igralci in njihov vodja prof. Dušan Modic pa javno priznanje in pohvalo za doslej opravljeno delo. Novomeški lutkovni oder je ob stoti predstavi priredil v Izložbi trgovine »Novotek« na Glavnem trgu tudi zanimivo razstavo svojih rekvizitov, je pakov in miniaturni oder. Ce-

Požrtvovalni kolektiv lutkarjev - bodočih učiteljev; v sredi prof. Dušan Modic

Zdenka Golob-Borčić: ROČNE LUTKE (linorez)

Predčasnega izstopa iz šole ni!

S seje sveta za šolstvo pri ObLO Straža-Toplice

V Dolenskih Toplicah je smel svet za šolstvo redno sejo, na katero so bili povabljeni tudi zastopniki ZB, SZDL, ZVVI, šolski upravitelj, referent za socialno skrbstvo in še nekateri. Na seji je bil navzoč tudi tajnik ObLO Ivan Franko. Predsednica sveta za šolstvo Fanika Cermetova, je predlagala obširni dnevni red, kajti šolskih problemov je z dneva v dan več. Na seji so se člani sveta najprej temeljito seznanili z nalogami na področju šolstva in že na seji pokazali veliko zanimanje za tako odgovorno delo, ki zahteva tudi veliko poživljenosti.

Po poročilu o šolskih uspehih v I. polletju, ki ga je dala predsednica, se je razvila živahna razprava predvsem o problemu ponavljalcev, ki dajo vsem dovolj misli. Reforma šolstva zahteva od nas vseh, da nudimo otroku tako okolje, v katerem se bo lahko nemoteno razvijal. Na predlog Antona Vlašiča je svet za šolstvo sklenil, da bo 17. marca v Dol. Toplicah roditeljski sestanek vseh staršev oz. skrbnikov enostranskih in dvostranskih voj-

nih sirot, ki jim je treba omogočiti vstop v življenje. V povezavi s šolskim upraviteljem in ZB se bo na sestanku konkretno razpravljalo o tem, kar kvari uspeh teh sirot. Prav tako je svet razpravil o štipendijah, ki jih prejemajo dijaki in posebej še o štipendijah za vojne sirote. Glede predvojaške vzgoje je svet mnenja, naj bi mladinci obvezno bili vključeni v Ljudsko tehniko, ki se je osnovala v naši občini, naj bi telovadili pri TVD Partizan, se učili streljanja v strelskih družinah, obiskovali tečaj za splošno izobraževanje in bi tako dobro pripravljani šli služiti kadrovske rok.

Ker se vedno prihajajo prošnje za predčasni odpust otrok iz šole, je svet za šolstvo naročil upraviteljem šol, naj o tem na roditeljskih sestankih posamezno pouče starše, da predčasnega izstopa iz šole ni, razen, če bi se učenec šel učiti kakor običajno ali obiskovat kako drugo šolo. Starši naj uvidijo, da predčasni izstop iz šole škoduje tako njim kot otroku in družbi. Tako si bomo prihrani-

li stroške in čas za vlaganje nerešljivih prošelj. Glede težkih službenih mest v občini Straža-Toplice je svet razpredel šole takole: najtežje službeno mesto so Drganja sela, sledijo pa šole: Poljane, Gor. Sušice, Laze in Soteska. Svet je predložil ObLO, da odobri na osnovni šoli v Lazah še en (tretji) oddelek, ker se bo tako izboljšalo delo na šoli z nastavitvijo še ene učne moči. Precej težav je s proračunom za posamezne šole. Asanacija šol Poljane, Gor. Sušice in Soteska je več kot zaželena in potrebna. Prebivalstvo omejenih krajev naj pri tem delu sodeluje. Zaradi obširnosti dela sveta za šolstvo so bile izvoljene komisija za štipendije, komisija za predvojaško vzgojo, komisija za predšolsko vzgojo ter komisija za gradnjo in obnovo šol.

M. A.

IV. republiški zlet Partizana Slovenije PRVI SLOVENSKE FESIVAL TELESNE KULTURE

Ena naših največjih manifestacij telesne kulture po vojni bo konec junija v Ljubljani. Za to mogočno telesno vzgojno prireditvo se priprave že v teku. Sestav-

ljen je posebni odbor, kateremu se bodo pridružili še razni pododbori, da bo mogoče do potankosti izdelati program in izvesti celotno prireditvo. Tudi telovadna društva se na zlet že pripravljajo. Svoj delovni plan so usmerila tako, da bodo do letnih dni za udležbo vsestransko pripravljena tako za nastope, kakor tudi za tekmovalne gleda valbenega in tekmovalnega programa naj bodo društva še bolj temeljita, kot doslej, hkrati pa naj zbirajo finančna sredstva, ki bodo potrebna za prevoz in prehrano udeležencev. Zaveščati se je treba, da mora biti festival telesne kulture najverjetniš odraz našega dela, discipline, zdravlja in moči - telesne in organizacijske. Pripravljeni smo, da bodo za to in največji meri naskrbele državne uprave, vodniki in pa člani sami.

MATURANTOM za nasvet in v pomislek

Kandidati morajo predložiti izpitni komisiji svoja dela. Ta jih omeni in pokliče študente na izpit, ki traja 5 dni. Kandidati morajo v tem času pokazati svoje sposobnosti, ríšejo po nazivi, modelirajo itd. Nato da izpitna komisija končno ocenjo glede sprejema. Akademija ima tri oddelke: za slikarstvo, za kiparstvo in za grafiko. Diplomanti dobijo naziv akademski slikar, akademski kipar oziroma akademski grafik. Na akademiji traja študij 5 let (1 leto je pripraviljalno). V tem času večina študentov tudi diplomira. Za posebno talentirane diplomante obstaja še specialca. Študij na specialci traja še 2 leti po diplomirani. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz drame. Delo predloži pismeno. Študenti te akademije navadno vpišejo hkrati tudi predmet na filozofski fakulteti (glavitsko, umetnostno zgodovino in podobno). Študij traja 4 leta. V tem času večina študentov tudi diplomira. 3. Akademija za glasbo, Ljubljana-Gospeska. Akademija ima tri oddelke: za izralsko umetnost, za rezijsko umetnost, za rezijsko in za dramaturgijo. Za sprejem se zahteva izpit iz 1. a m s k v igri; kandidat mora pripraviti dve recitaciji in dva odlomka v prozi ter dva do tri odlomke iz vlog. Komisija ugotavlja sposobnosti kandidata za dramsko igro; iz rečij je v domači nalogi mora kandidat obdelati dramo. Zahteva se rezijska obdelava problemov z zagovorom svojih tez. Poleg tega se od kandidata zahteva sprejemni izpit iz dveh jezikov: dramaturgije; kandidat mora obdelati en problem iz dr

Od elektrarne do žarnice v sobi Nekaj o kralju Saudu

Električni tok potuje, seveda po žicah. Vsi poznamo visoke, posebno zgrajene stebre, po katerih so napeljami daljnovidni visoke napetosti, saj so ti daljnovidni neločljivi del današnjih pokrajin. Od kod pridejo in kam peljejo te kovinske žice na visokih stebrih, ki drže čez gore in ravnine in čemu pravzaprav služijo?

330 tisoč voltov

Elektriko, ki teče po žicah, lahko primerjamo z vodo v vodovodni cevi. Napetost, ki jo merimo v voltih, ustreza v tem primeru pritisku vode v cevi. Jačino toka merimo v amperih in predstavljamo količino toka, ki v nekem določnem časovnem presledku steče po žici. Lahko jo primerjamo količini vode, ki izteče iz cevi, ko odpremo pipo. Napetost toka v hišnih instalacijah je 220 voltov (ponekod 110), toda po daljnovidnih teče iz elektrarne tok z napetostjo 225 tisoč ali celo 330 tisoč voltov. Zato ni čudno, da imamo na daljnovidnih napise: »Visoka napetost, pozor: smrtno nevarno!« Tok s tako napetostjo je vedno pripravljen »skočiti« proti vsakemu predmetu, ki bi ga odvedel v zemljo, v ta orjaški nevtralni element, ki uničuje vse napetosti, zato so osamljeni (izolatorji) na daljnovidnih izredno važni, ker bi brez njih elektrika odtokala v zemljo brez hasla, tako pa odtoka skozi motorje in žarnice, pogonja tovarne in osvetljuje mesta in vasi.

Najobčutljivejši živec daljnovoda

Stolpi daljnovoda so podobni noveletnim jelkam z različnimi okraski. Izolatorji, ki nosijo žico, so dolgi malone tri

metre, kajti toliko mora biti žica oddaljena od stolpa, sicer bi iz njega švigale električne iskre. Ti izolatorji pa niso tako običajni, kot se zdi. Narejeni so iz najboljšega porcelana, ki ga danes moremo izdelovati, kajti opravljati morajo težke naloge. Sonce jih razgreje, dež naglo shladi, nositi morajo težak tovor žice in upirati se morajo slehernemu vdiranju elektrike vanje. Zato so izolatorji glavna skrb oseb, ki imajo pod kontrolo daljnovidne.

Zaščita pred strelo

Žica daljnovoda je pravzaprav bolj podobna kablu, saj je debela kot žensko zapestje. Da bi bila močnejša, ima jedro jekleno. Na njo so aluminizirane žice, po katerih teče tok (aluminij stavlja toku mnogo manj upora, kot druge kovine). Drugi, mnogo tanjši vod pelje od stolpa do stolpa, vendar od njih ni ločen z izolatorji. Njegova naloga je ista kot pri strelovodu. Privlači nase strele in tako ščiti pred njimi daljnovid. Nekoč so strele prizdeležale daljnovidom veliko škodo. Večkrat so onesposobile kak daljnovid za več dni, včasih je strela ušla po daljnovidu v električne centrale ali druge naprave in jih težko poškodovale. Danes te nevarnosti ni: če treščijo v daljnovid, ga posebne naprave avtomatsko izključijo v petini sekunde in ga, ko je prenehalo delovanje strele, spet samogibno vključijo. Glavna nevarnost za daljnovode so danes sneg in meteži, ne toliko zaradi teže snega, ki se nabira na žicah, ampak zato, ker sneg in led žice odebelita in jih večer laže niha. Pri tem je nevarno, da se dve žici dotakne-

ta, kar povzroči na vsej liniji kratek stik.

Električno omrežje

Elektriko proizvajajo hidroelektrarne (pogon voda) in termoelektrarne (pogon premoga) in jo v daljnovidih pošiljajo potrošnikom. Neravnost? Ne. Če bi z letala opazovali daljnovid, bi videli, da se po kakih sto kilometrih konča v drugi centrali, se v nji razcepi v dve veji in če ju sledimo opazimo, da spet vsaka pelje v centralo. To je elektroenergetsko omrežje, sestavljeno iz central in daljnovodov.

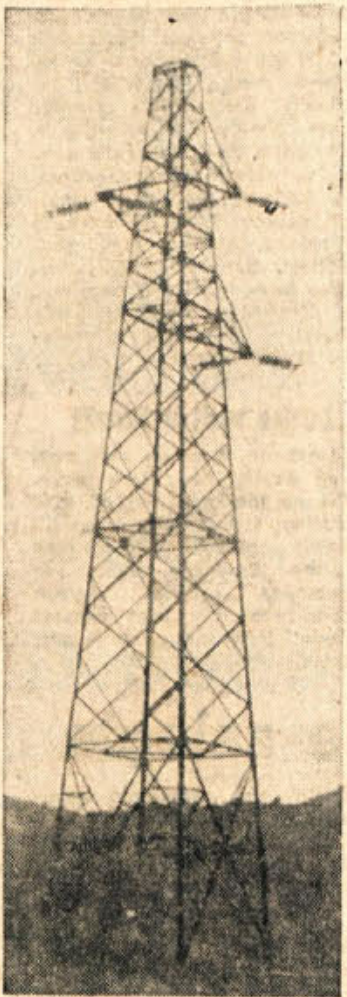
Električno omrežje lahko primerjamo z omrežjem vodovodnih instalacij v kakem mestu: deset črpalnih postaj (v tem primeru central) vzdržuje stalno enak pritisk (v našem primeru napetost) in oskrbuje z vodo (v našem primeru z elektriko) na tisoče hiš in številne tovarne. Električna napetost se ne sme znižati. Pri toku za gospodinjstvo to ne bi posebno motilo, ker bi znižana napetost le malo oslabila jačino svetlobe. Toda industrija ne prenese takih menjav, v tovarnah morajo stroji teči enakomerno (vzemimo, da napetost električnega omrežja, ki gonil stroje kake velike tekstilne tovarne, nemadoma oslabi: stroji bodo začeli teči neenakomerno, vlakna se trgajo in lahko nastane huda škoda). Nekoliko central, ki tvorijo električno omrežje, si med seboj lahko pomagata, kar je zelo važno in potrebno. Zakaj?

Mesto, ki bi imelo samo eno elektrarno, bi moralo imeti še pomožno, rezervno elektrarno, kar bi bila zelo draga rešitev. Toda za pet mest, ki ima vsako po eno elektrarno in so med sabo povezane z daljnovidom, je dovolj samo ena rezervna elektrarna. Toda deset mest, tako povezanih, sploh ne potrebuje pomožne elektrarne. Če se kaj pokvari v kateri od teh desetih elektrarn, proizvajajo elektrarne drugih deset mest dovolj elektrike za vseh deset mest. To je tudi bistvo in namen tega, čemur pravimo električno omrežje.

In kako se ustvarja elektrika?

Ce premikate magnet nad kovinsko žico, bo stekel po tej žici električni tok. V elektrarni to »na veliko« opravljata generator. Generator ima v sebi navoje žice, razvrščene v obliki prstana. V sredini tega

prstana se vrtijo veliki magneti, ki jih obrača turbina. Kadar gre magnet pred navojnico, nastane v njej električni

Nosilni stebel — daljnovid — iz jeklenih brezšivnih cevi

tok. Te navojnice so po nekaterih pripravah povezane z daljnovidom, in to je vse.

Turbina, ki obrača magnetne je pa pravzaprav neke vrste mlinsko kolo. V parni turbini vrti kolesa pravcati orkan pare pod visokim pritiskom, v vodnih turbinah pa to delo opravlja padec vode na lopate turbine. Tako se v naših hidro — in termocentralah »ustvarja« ta čudovita sila, ki nam sveti, pogonja stroje v industriji in gospodarstvu, prenaša radijske programe, daje rentgenske in druge žarke, vozi vlake in opravlja še marsikaj. In daljnovid, ki jih gledamo po naših krajih, so kakor simboli sodobnega sveta in časa, simboli stoletja elektrike.

Januarja letos je obiskal ZDA kralj Saudske Arabije. Tudi drugače se njegovo ime večkrat pojavlja v javnosti, saj je vrhovni zakonodajni in izvršni organ države, ki je osmerkrat večja od Jugoslavije, ima pa le nekaj nad šest in pol milijona prebivalcev. V njegovi deželi je znana mohamedanska božja pot Meke, v zemlji te države pa je obilo nafte, ki zanima svetovne gospodarstvenike, državnike in politike. Ker je Saud gospodar te nafte, ima v svetovni politiki pomembno besedo. Ameriške petrolejske družbe, ki imajo pravico črpati nafto na ozemlju te dežele, ustvarjajo pri tem ogromne dobičke, kralj pa dobi-

Arabski kralj Ibn Saud

va za to leto okoli 280 milijonov dolarjev.

Za kralja Sauda trdijo, da ima najbolj razkošen harem na svetu, v katerem je 80 do 90 žensk. Kralj je star 55 let, ne pije in ne kadil, kar to prepoveduje njegova vera. Za varstvo harema ima številne evnuhe.

Kralj ima, kot trdijo, 37 živečih polbratov, od tega jih je pet v njegovi »vladi« za letno plačo 320.000 dolarjev. Drugih moških sorodnikov ima 322, ima tudi 25 priznanih sinov, koliko ima hčera, pa ne ve nihče, ker ženske v tej deželi niso cenjene več kot toliko, kolikor so potrebne moškim za zabavo in rojstvo otrok. Ko postane sin kralja Sauda star 12 let, ga prizna za polnoletnega. Kupi mu avto, najame šoferja in kupi tudi konja. Ko je sin dovolj razvit, si lahko ustanovi svoj harem na četovne stroške.

Po obstoječih zveznih zakonih ZDA kralj Saud ne bi smel stopiti na ameriška tla, ker pa je v njegovi deželi toliko nafte, so ga sprejeli z vsemi častmi in kamor je stopil, so mu polagali pod noge rdeče preproge. Svojih žen seveda ni pripeljal v Ameriko. Mohamedov zakon, ki velja v Saudovi Arabiji dovoljuje, da tma lahko vsak pravovern musliman štiri zakonite žene in toliko prilžnic v haremu, katikor jih lahko vzdržuje.

Porod na 5000 metrov višine

Na izraelskem letalu, ki je letelo iz Amsterdama na Dunaj, in nad Nemčijo, je bila nedavno rojena deklica — 5000 metrov nad zemljo. Letalski urad na Dunaju je sprejel od pilota radijsko vso o porodu in naročilo, naj letalo na dunajskem letališču pošilja ambulantni avto. Kmalu zatem je prišlo natančnejše poročilo: »Gospa Fritzi Fangel je rodila dečko, Matji in dete se počutita izvrstno.

Nihče od potnikov na letalu ni slutil, kaj se dogaja v majhni kabini. Bil je prvič, da sta mo-

rala dva uslužbenca letala pokazali v praksi svoje »babiško« znanje. Sprva sta mislila, da bo porod težak, vendar je šlo vse po sreči in je bil porod končan v 13 minutah. Deklica bo, ko doraste, lahko zaprosila za nemško državljanstvo, ker je rojena nad Nemčijo, lahko bo Avstrijka, ker so starši Nemci, lahko bo pa zaprosila za izraelsko državljanstvo, ker je rojena v izraelskem letalu. Morda se bo v življenju »visoko povzpela«, ko je bila rojena tako visoko.

100 let stara Slovenka v Ameriki

V Severni Ameriki, v državi Minnesota, živi Kraker Matija, ki je stara 100 let. Rojena je v Dobljeh 11. februarja 1857. Poročila se je z Matijo Krakerjem iz Jerneje vasi. Mož je šel v Ameriko,

leta 1905 je pa šla za njim tudi družina.

Marija Kraker živi pri svojem sinu Matiji, ki je farmar. Njen mlajši sin Janez živi v drugem kraju in je po poklicu trgovec. Marija Kraker piše večkrat v stari kraj svojim znancom. Pri tej starosti še vedno piše in bere brez oči. Njene prijateljice iz rojstnega kraja so že vse umrle, še vedno pa se Marija Krakerjeva

rada spominja rojstnega kraja in v pisnih sprajah, kako kaj ljudje v Dobljeh živijo. Za 100-letnico rojstva ji je čestital tudi predsednik ZDA Eisenhower.

Mariji Krakerjevi k 100-letnici rojstva lepo čestita tudi Dolenjski list in ji želi predvsem zdravja in veselja v vrstah njenih dragih sinov in unukov.

Jubilantka s sinom in vaučko

OKROGLE

PONEDELJEK

»Sploh se ne oglasi, gotovo spi.«
»Pa mu telefoniraj v pisarno.«
»Saj ravno tja mu telefoniram.«

SKOPUH

»Skoč čaka goste in daje ženi še zadnja navodila.« V sladkornicni deni kleščice, ne žličke!
»Saj nimam doma kock, samo sipo.«
»Vem, ljuba moja, prav zato deni kleščice!«

Čuden štrajk, še bolj čudno ime

Skoči, o katerih je po svetu nešteto dovtipov, so ponosni, kajti imajo mesece, ki ima na vsej zemeljski obli najdaljše ime. Naj ga napišemo in tistemu, ki ga bo prebral: LLANFAIRPWLLGWYNGYLLGERYCH-PWYRNDRO... dovolj, je pa še 19 črk! Sedaj so postali mesečini, ki jih je komaj več kot črk v imenu mesta, speš slavnih po svojem štrajku: noben prebivalec se noče peljati z železnice ne uporabiti kako drugo prometno sredstvo iz protesta proti dirkečiji angleških držav. Železnici, ki so na njihovi postaji leseno, 25 metrov dolgo desko z napisom mesta zamenjali z drugo, kovinsko, ki je pa dolga »samo« 7 metrov. Prebivalci so to vzeli kot omalovaževanje imena njihovega mesta in začeli štrajkati. Tako imajo Angleži v teh dneh vsaj malo zabave.

FILOZOFIJA

»Živi od plače, upajoč na posojilo, ne pa od posojila, upajoč na j'aco.«

LJUBI »STARI ČASI«

Leta 1905 je imel ameriški parlament v Beli hiši točno debato o letalstvu, ki je bilo takrat seveda še čisto v plenih. Pa se oglasi neki senator: »Le kaj se tako pričakati! Saj naše vojaštvo že tma eno letalo, ne?«

POROČILO

Meščanka Peteršiljkova je spravljala pepel iz peči kar na stopnice v podstrežje. Požar je uničil tudi pepel.

VINSKA MOČ

»Ti, ali nima oštrv Glažek precej vodeno vino?«
»To ti bo povedal najbolje Pepe. Hodil je k njemu pit in sedaj si mora zdraviti revmatizem.«

»Ljubezen, zvestoba, sovrastvo, ljubezen, zvestoba...«

Metliški „gadje in belouške“ so le prišli na dan

Letos menda že tretjič zapovrstjo v Metliki na pustni torki ni bilo velikega tradicionalnega pustnega spreveda po mestu. Člani »glavne gadje zalege« so bili tokrat vse preveč zaposleni s pripravami obeh pustnih vesellic in z raznim drugim delom, zato je slavnostni pohod, s katerim je Metlika postala znana že preko mej Bele krajine, letos znova padel v vodo.

Stari metliški gadje zagotavljajo, da bo drugo leto res drugače, za zdaj pa so se morali ljudje na pustni torki zadovoljiti s pisanim sprevedom mladih gadov in beloušk, ki že nekaj let nazaj na ta dan prilježijo iz svojih luken. Okoli dve sto maskar, od velikega laboda, baletk, princev in princes, raznih rož in živali, cigano, kavbojev, mešetarjev, kranjskih fantov in deklet do mangle dimnikarja se je zgrnilo v barvit spreved, ki je čez metliške trge in ulice krenil v Telovadno dom, kjer jim je Društvo prijateljev mladine po zaslugi številnih darovalcev priredilo tajnako s pustnimi krofi.

Za prijetno presenečenje pa so letos oskrbeli stari gadje in belouške na obeh zabavah na pust-

no nedeljo in pustni torki, ko je bil oder v Telovadnem domu obkraj poln prav posrečenih in tudi duhovitih mask, ki so povzdignile

Novinarstvo na Zapadu

K uredniku nekega ameriškega časopisa vsa zasopla priteče tajnica in pove:
»Pravkar so iz Chicaga sporočili, da je na smrt obsojeni razbojnik Sexton v zadnjem trenutku pomiloščen. Med tem imamo mi že natisnjen članek za jutranjo številko, čez celo stran, v katerem podrobno opisujemo, kako je Sexton prvih zadnje minute na električnem stolu.«

Urednik se malo zamislil, pa pravil: »Zakaj bi se zaradi tega razburjali. Na prvi strani bomo objavili vest, da je razbojnik Sexton pomiloščen, nato pa opozorilo: Berite na tretji strani, kaj bi se mu lahko zgodilo v nasprotnem primeru!«

VLADO LAMUT: PARIŠKA PLESALKA (Pariz 1954) Obiščite razstavo del akad. slikarja Vl. Lamuta v veži Studijske knjižnice v Novem mestu!

HIRIBČEV
GREGEC
Po povesti
VENCESLAVA
WINKLERJA

1. Bilo je v tistih časih, ko je še Turek hodil v deželo, nad prebivalci in vasice Prikras je pa vladal, tako kot se je njemu zdelo, oskrbnik nadliškega gradu Andraž Rosenberg... V vasi je bil njegov pomočnik župan Košuta. Na robu Prikrasa, že prav v gmajni, je stala Hribčeva domačija. Nekoč je stala njihova hiša sredi vasi in Hribčevi so bili trdni gospodarji in župani v Prikrasu. Toda oče sedanega gospodarja se je pred petdesetimi leti uprl in pridružil dotlenjskim kmetom v boju za staro pravdo. Zato so mu grajski zaigali domačijo, njega najprej zaprli v grajski stolp, nato pa poznali v gmajno. Tukaj si je moral Hribčev ded izkričati gozd in postaviti novo hišo.

2. Natihoma so pravili, da ga je šel ovadit prav oče sedanega Košute. Dokler Košuta še ni bil župan, se je izogibal Jerneja Hribca, sedanega gospodarja na Hribčevem. Jernej pa mu je ob vsaki priložnosti pokazal svojo moč. Zdal pa se je vse spremenilo. Hribec se je umikal županu, popolnoma utli mu pa ni mogel. Na tlaški mu je bilo dodeljeno najtežje delo, kakor za pokoro dolgih pedeset let. Ko so pobirali desetino, se je Košuta nalašč vsakič obregnil vanj! Hribec je stiskal ustnice in povešal glavo. Prav do kraja pa le ni mogel vzdržati. Sosedje so ga poznali, da bo bruhnil, ko ga bo razjedlo do kraja...

3. Jernej Hribec je zakričal... Potem so prišli grajski, ga zvezali in topli. Hribčevi otroci so morali brez moči gledati, kako je moč njihovega očeta, ki so ga tako občudovali, v nekaj trenutkih splahnela. Prav po otroče se je otepal grajskih hlapcev, kakor bi ne znal udariti, dokler ga niso vsaka krvavega pritisnili k tlom in ga povežali. Mati je zakričala od groze, mala Tina je sedla na prag, trije fantje, Miha, Gregec in Ivan pa so bledi in togotni stali ob hiši in razočarano gledali, kako se oče ne more braniti. Gregca je za trenutek preblislila misel, da bi prinesel očetu sekiro, toda Miha, najstarejši, ga je sunil, naj bo pameten. — Nato so očeta odpeljali.

4. Na Hribčevem so čakali na očeta. Prešel je dan, prešla sta dva, prešlo je že štirinajst dni in očeta še ni bilo. In vse zaradi krajezarjev, ki jih ni mogel plačati, in zaradi nekaj besed. Toda oskrbnik Andraž ne pozna kale. Otroci so čakali. Gregce je hotel iti v grad po očeta. »Vseeno bi moral kdo stopiti na grad,« je sanjal. »Da še tebe zaprosi! se je ujedal Miha, Gregcu pa ni dalo miru. Vedel je, da na gradu ne more pričakovati prijateljev. Videl je pred seboj bradata ljudi, ki so potolikli očeta, košenega oskrbnika Andraža, spomnil se je malih lin v stolpcih, za katerimi je zaprt oče. Bržkone čaka, kdaj bo prišel kdo. — »Ko bi šla midva v grad!« se je ustavil pred materjo.